

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1583

Vragen van de leden **Piri** (GroenLinks-PvdA), **Veldkamp** (Nieuw Sociaal Contract), **Van Nispen** (SP) en **Koekkoek** (Volt) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *gestapelde gezinshereniging* (ingezonden 7 maart 2024).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 24 april 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1352.

Vraag 1, 3 en 4

Kunt u toelichting op basis van welke concrete informatie, documenten, adviezen en gesprekken met onafhankelijke deskundigen u concludeerde dat «het gaat over duizenden mensen» wat betreft nareis-op-nareis en kunt u deze informatie de Kamer doen toekomen?¹

Hoe verklaart u dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), op navraag van de Volkskrant, aangaf nog niet te weten om hoeveel mensen het ging wat betreft nareis-op-nareis, terwijl u tegelijkertijd aangeeft u uitspraken over «duizenden mensen» te hebben gebaseerd op basis van informatie van de IND?^{2, 3}

Kunt u aangeven op basis van welke concrete informatie de IND in 2023 zelf dacht dat het aantal nareis-op-nareis hoger lag?⁴

Antwoord 1, 3 en 4

Ik heb op basis van de algemene cijfers over nareis plus de totale instroom cijfers en de Stand van de uitvoering⁵ van de IND geconcludeerd dat nareis op nareis een knelpunt is. De stukken (en cijfers) die op dat moment beschikbaar waren en ambtelijk zijn ingebracht ten behoeve van de bewinds-

¹ De Volkskrant, 18 november 2023, Dilan Yesilgöz: «Alles is vastgelopen, de asielinstroom moet naar beneden» (<https://www.volkskrant.nl/politiek/dilan-yesilgoz-alles-is-vastgelopen-de-asielin-stroom-moet-naar-beneden~b9ec7860/>) en Op1, uitzending 8 juli 2023.

² De Volkskrant, 18 november 2023, Dilan Yesilgöz: «Alles is vastgelopen, de asielinstroom moet naar beneden» (<https://www.volkskrant.nl/politiek/dilan-yesilgoz-alles-is-vastgelopen-de-asielin-stroom-moet-naar-beneden~b9ec7860/>) en Op1, uitzending 8 juli 2023.

³ NOS uitzending, 29 februari 2024.

⁴ NOS uitzending, 29 februari 2024.

⁵ <https://ind.nl/nl/documenten/05-2023/stand-van-de-uitvoering-2306.pdf>

personenoverleggen over migratie heeft uw Kamer ontvangen bij mijn brief daarover van 10 juli 2023.⁶

Vraag 2

Waarop baseert u dat er sprake zou zijn van meerdere stapelingen achter elkaar, als u het heeft over «nareis op nareis-op-nareis en ga zo maar door»?⁷

Antwoord 2

Onze wet- en regelgeving laat op dit moment op verschillende punten onwenselijke ruimte voor misbruik van de nareisprocedure toe. Het betreft gestapelde gezinshereniging waar nareis – op – nareis onderdeel van is. Maar ook gestapelde gezinshereniging op grond van artikel 8 EVRM (recht op gezinsleven). Dit blijkt ook uit het recent gepubliceerde informatieblad van de IND. De IND heeft bovendien deze knelpunten in de Stand van de uitvoering 2023 gesignaleerd.

Vraag 5

Waren de signalen van experts, zoals hoogleraar Klaassen, wetenschapper Grutters en VluchtelingenWerk Nederland over de marginale grootte van gestapelde gezinshereniging geen reden tot voorzichtigheid bij uitspraken inzake gestapelde gezinshereniging?⁸ Zo ja, op welke manier heeft u dit meegenomen in uw commutatatie tijdens publieke optredens? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik hecht waarde aan signalen van experts inclusief die in de uitvoeringspraktijk.

Vraag 6

Kunt u precies aangeven op welk moment u zich ervan bewust was dat u eerdere uitspraken over «duizenden mensen» wat betreft nareis-op-nareis niet klopte en welke acties u toen heeft ondernomen? Wanneer bent u op de hoogte gesteld van het feit dat de aantallen substantieel lager en marginaal zijn?

Antwoord 6

In de Stand van de uitvoering 2023 beschreef de IND onbedoelde, en wat mij betreft ongewenste effecten van wet- en regelgeving met betrekking tot het nareisbeleid. De IND signaleerde, wat mij betreft terecht, dat het draagvlak voor beleid afneemt bij misbruik en oneigenlijk gebruik en spreekt de wens uit dat het beleid vereenvoudigd wordt. Zoals bekend bij uw Kamer heeft het kabinet uitvoerig onderhandeld over een breed pakket aan maatregelen teneinde grip te krijgen op migratie. Het nareisbeleid vormde hier een onderdeel van.

De IND heeft onderzocht hoe vaak gestapelde gezinshereniging de afgelopen jaren is voorgekomen en dit begin 2024 opgeleverd. In de publicatie wordt een toelichting op het probleem en een cijfermatige onderbouwing gegeven. Het kabinet kon geen overeenstemming vinden over het brede pakket aan maatregelen teneinde grip te krijgen op migratie. Dit betekent dat benodigde wijziging van wet- en regelgeving om het benoemde knelpunt te adresseren aan een volgend kabinet is.

Vraag 7

Wat is uw appreciatie van het feit dat er vorig jaar, het jaar waarin het kabinet viel, 170 gestapelde gezinshereniging aanvragen zijn ingediend, waarvan er 10 zijn ingewilligd?⁹

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/07/10/tk-aanbieding-stukken-bewindspersonenoverleggen-migratie>

⁷ Op1, uitzending 8 juli 2023.

⁸ VluchtelingenWerk Nederland, 9 juli 2023, «Stapelen» van gezinshereniging: feit of fictie? (<https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/artikelen/nieuws/stapelen-van-gezinshereniging-feit-fictie>).

⁹ NOS, 17 februari 2024, IND: 1 procent van de ingewilligde nareisverzoeken is «gestapelde» nareis (<https://nos.nl/artikel/2509253-ind-1-procent-van-de-ingewilligde-nareisverzoeken-is-gestapelde-nareis>).

Antwoord 7

Zoals met uw Kamer gedeeld kon er binnen het kabinet geen overeenstemming gevonden worden op een breed pakket aan maatregelen teneinde grip te krijgen op migratie. Maatregelen op het terrein van nareis vormden een onderdeel van de gevoerde gesprekken

Vraag 8

Deelt u de mening dat het feit dat in de periode van 2019–2022 slechts circa 1% van alle ingewilligde nareisaanvragen een ingewilligde nareis op nareisaanvraag was, niet strookt met het beeld dat juist dit beleid een aanzuigende werking zou hebben?¹⁰

Antwoord 8

Zoals blijkt uit het onderzoek van het WODC¹¹ heeft veiligheid in de landen van herkomst, transitielanden en het vestigingsland de grootste invloed op de keuzes van migranten. Het onderzoek concludeert dat het niet te onderbouwen is dat het Nederlandse asielbeleid bij een vertrek uit het land van herkomst een «aanzuigende werking» heeft. Echter, uit kwantitatieve studies blijkt wel dat meerdere factoren, zoals de mogelijkheden voor gezinshereniging, gaan meespelen zodra asielmigranten zich al in de Europese Unie bevinden. Uit deze studies volgt dat het gevoerde beleid – en daarmee dus de mogelijke verschillen in beleid tussen lidstaten – een rol speelt in de afweging in welk land men asiel aanvraagt. Hieruit blijkt dat de mogelijkheden tot gezinshereniging wel degelijk een rol kunnen spelen in de uiteindelijke keuze van asielmigranten om naar Nederland te komen.

Vraag 9

Hoe rijmt u de uitspraken van Staatssecretaris van Ooijen dat juist de ondraagbare beperkingen op gezinshereniging ertoe hebben geleid dat het kabinet viel en uw recente uitspraak dat ongeacht de cijfers van gestapelde gezinshereniging de val van het kabinet onvermijdelijk was?¹²

Antwoord 9

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld kon er binnen het kabinet geen overeenstemming gevonden worden op een breed pakket aan maatregelen teneinde grip te krijgen op migratie. Maatregelen op het terrein van nareis vormden een onderdeel van de gevoerde gesprekken.

¹⁰ NOS, 17 februari 2024, IND: 1 procent van de ingewilligde nareisverzoeken is «gestapelde» nareis (<https://nos.nl/artikel/2509253-ind-1-procent-van-de-ingewilligde-nareisverzoeken-is-gestapelde-nareis>).

¹¹ <https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3286/3386-invloed-asielbeleid-op-migratie-naar-nederland-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

¹² Op1, uitzending 8 juli 2023.